

Защо има случаи, в които изчисляването и публикуването на резултатите от борсовата сесия на пазар Ден напред закъснява?

Цените за пазарната зона на България се изчисляват в съответствие с възприетите правила и срокове в MRC (Multi-Regional Coupling) пазарното обединение и посредством алгоритъм [EUPHEMIA](#). Посоченият алгоритъм е разработен съвместно от седем Европейски енергийни борси (APX, Belpex, EPEX SPOT, GME, Nord Pool Spot, OMIE и OTE) и изчислява цена и количество на базата на потокоразпределние (flow-based model) на територията на Европа. EUPHEMIA е част от Европейската стратегия за единен енергиен пазар и е ключов елемент за изпълнение на ангажиментите на страните членки в съответствие с Регламент 1222/2015 за установяване на насоки относно разпределението на преносната способност и управлението на претоварването.

Всяко забавяне в една от пазарните зони част от MRC обединението се отразява на всички останали пазарни зони, включително и на българската такава.

Пазарните обединения използващи общия алгоритъм за изчисляване на цената са:

- MRC пазарното обединение: Цените на българската пазарна зона се изчисляват заедно и едновременно с тези на Испания, Португалия, Франция, Германия, Италия, Австрия, Словения, Белгия, Холандия, Дания, Норвегия, Финландия, Швеция, Литва, Латвия, Естония, Полша, Великобритания и Хърватия.
- 4M MC пазарното обединение на Чехия, Словакия, Унгария и Румъния, което обединение също използва алгоритъма EUPHEMIA за изчисляване на резултатите от ежедневните тържни сесии на пазара ден напред, с разлика от един час в крайният срок за оферирание спрямо MRC обединението. Крайният срок за подаване на оферти за 4M MC е 11 ч. ЦЕВ. В съответствие с европейския целеви модел и разпоредбите на Регламент 1222/2015, 4M MC пазарното обединение се очаква през 2017 година да се обедини с пазарите от западна Европа в лицето на MRC обединението.

Съгласуваните правила, процедури и едновременното и съвместно изчисляване на цените на съществуващите пазарни обединения обуславя обстоятелството, че при възникването на проблеми в една от пазарните зони на всяко обединение, това неминуемо се отразява в забавяне на процеса във всички останали пазарни зони част от обединението.

Най-чести причини за закъснение на резултатите:

- Технически проблеми (IT система или информация за свободните преносни способности по граници – капацитет).
- Втори търг в някоя/и от пазарните зони. Втори търг (Second Auction) представлява правото, на даден пазарен оператор, чиято пазарна зона е обединена със съседна такава, да поиска спиране на процеса на изчисления и повторно отваряне на системата за търговия за участниците на пазара при вероятност цената на пазара да надвиши предварително определени лимити.